

20172018

Değişim Raporu

Türkiye
son
iki yılda
neleri
değiştirmek
istedi?

Son
6 yılda
80 milyonun
17,5 milyonu
değişim için
imza attı.

Change.org, tüm dünyada olduğu gibi Türkiye’de de, toplumun yaşadığı sosyo kültürel değişimleri yansıtıyor. Değişim için kendine ve kamuoyunun gücüne inananların üyesi olduğu **Change.org** sadece bir imza kampanyası platformu değil...

Change.org’da başlatılan kampanya konuları, bu kampanyalara destek veren imza sayıları, kampanyaların mücadele alanlarına dağılımı, toplumdaki değişim ihtiyacının nabzını tutmak adına önemli ipuçları barındırıyor. Değişim platformunda yer alan kampanyalar, toplumunun tepkilerinin, değiştirmek istediklerinin, en acil ihtiyaçlarının ve hangi meselelere, ne oranda katıldıklarının fotoğrafını sunuyor. Demokrasinin önemli bir aracı olarak halk, kamu kuruluşları ve karar vericilerin takip ettikleri bir dijital mecra.

İmza kampanyaları hangi alanlarda değişim istendiğinin ifadesi. Kazanılan kampanyalar toplumsal dayanışmanın neleri değiştirebileceğinin göstergesi. Büyük kitleler tarafından desteklense bile değiştirilmeyen durumlar ise hangi kurum ya da kuruluşların toplumun isteklerini göz ardı ettiğini ortaya koyuyor. Toplumu ve dinamiklerini anlamada önemli veriler sunan **Change.org**, aynı zamanda insanların kamuoyuna sesini duyurabildiği, meseleler konusunda farkındalık yarattığı ve çözüm önerisinde bulunduğu bir medya olurken, aynen facebook, twitter, instagram ya da whatsapp gibi, artık insanların günlük hayatlarının bir parçası.

** Topluluk Kuralları kapsamında farklı görüşlere yer veren açık bir platform olan **change.org**, kimsenin güçsüz olmadığına ve bir değişiklik yaratmanın günlük yaşamın parçası olabileceğine inanıyor. Böylece dünyanın dört bir yanındaki insanlar önemsedikleri konularda harekete geçebiliyor, destekçileri harekete geçiriyor ve çözüme ulaşmak için karar mercileriyle işbirliği yapmak amacıyla **change.org**’u kullanıyor.*

Change.org aynı zamanda hem medya dünyası, hem politikacı ve bürokratlar, hem özel sektör hem de sivil toplum kuruluşları için takip edilmesi gereken önemli bir mecra. Toplumun duyarlı olduğu bir konuda harekete geçmesi karar vericileri etkiliyor. Kampanyalara verilen imza sayılarındaki artışa baktığımızda, değişime inananların daha çok alanda daha çok imza attığını ve bu doğrultuda insanların her geçen yıl daha çok değişim istediğini gözlemleyebiliyoruz.

2018 yılında başlatılan kampanyalarda en iyi örgütlenen ekiplerin başında gelen hayvan hakları kampanyacıları değişim talepleriyle ilk sıraya otururken, eğitim ve çevre alanında başarıyı yakalayanlarda artış gözleniyor. Meseleler karşısında hızla harekete geçip örgütlenmenin yanı sıra, aynı meselenin farklı görüşlerde insanlar tarafından dile getirilmesi de kampanyacıların sesini kamuoyuna duyurmasında önem kazanıyor. Aynı konu hakkında çok sayıda kampanya açılıyor; bu da bir yandan o konuyla ilgili farklı ve karşıt bakış açılarını gündeme getirirken, diğer yandan da açık platform* olmanın ve toplumsal diyalogun önemini ortaya koyuyor.

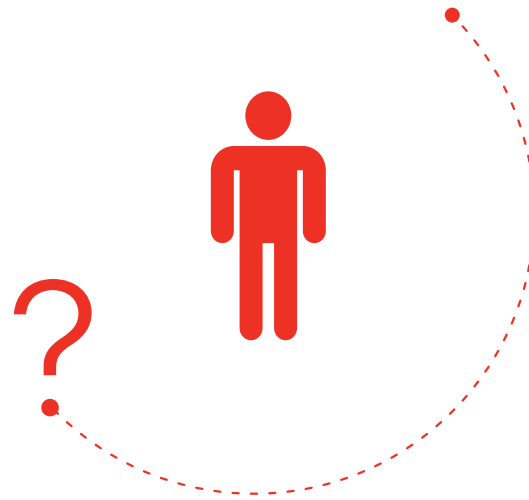
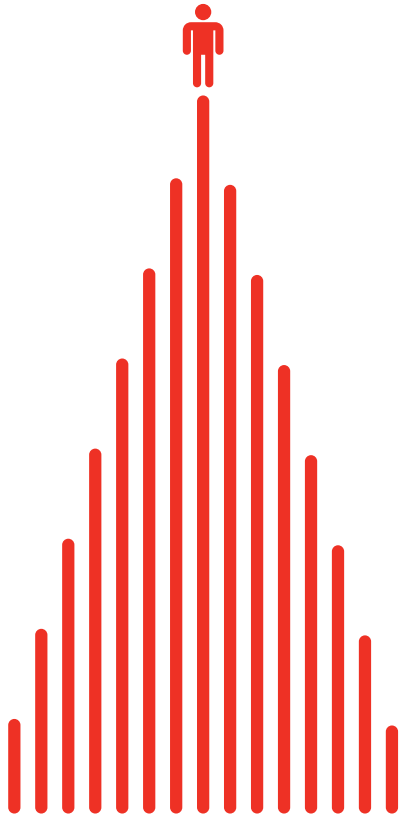
İnsanlar daha çok değişim istiyor.

Türkiye'nin değişim platformu **Change.org**'da 2017 ve 2018'de açılan kampanyalar ve verilen imzalar, geride bıraktığımız son 2 yıl Türkiye'de yaşanan sosyokültürel değişimin fotoğrafını gözler önüne seriyor.

Kampanyalara katılım oranları (imza sayıları), başarı kazanan kampanyalar ve kampanyaların mücadele alanlarına dağılımı, toplumun ihtiyaç ve taleplerini anlamak adına önemli ipuçları barındırıyor. Bireylerin hassasiyetlerini yansıtan kampanya verileri

"vatandaş neyi değiştirmek istiyor?"

sorusunu yanıtlıyor.

RAPORDAN ÖNE ÇIKANLAR

- **Change.org** 2017-2018 Değişim Raporu'na göre, Türkiye'de insanlar **daha çok değişim** istiyor. Geride bıraktığımız yıl,

5 milyon **403** bin **429** kişi

change.org'da attığı imzalarla **değişim için harekete geçti**. Kampanyalara verilen imza sayısında geçtiğimiz yıla oranla **iki kat** bir artış gözlemlendi. Bu yıl değişime inananlar daha çok alanda daha çok imza attı.

- Platformda bu yıl **en çok hayvan hakları alanında kampanya başlatıldı**. Başarı kazanan kampanya alanları listesinde ise **liste başını eğitim alanı** çekti.

- Geride bıraktığımız yıl

68

kampanya sayesinde,

1 milyon **191** bin **673** kişi

istediği **değişimi gerçekleştirdi**. Bunlar, kampanyacıların taleplerinin muhataplar tarafından yerine getirilmesi sonucunda, **"başarılmış kampanyalar"** olarak **tarihe geçti**. Binlerce kampanya ise **vatandaşın sesini kitlelere duyurdu, gündem yarattı**.

- **Hayvan haklarını** savunan ve çocuklara yönelik **cinsel istismar** konusyla **ceza adaleti** isteyen kampanyalar **en çok imza alan kampanyalar** listesinin üst sıralarında yer aldı. Listenin ilk sırasında

1 milyon **346** bin **536** imza ile

"Hayvana şiddet suç sayılmalıdır"

kampanyası yer alıyor.

- Raporda, **çevre** ve **sağlık alanlarında** **değişim** için harekete geçenlerin 2017'ye oranla **2018'de daha başarılı olduğu görülüyor**. İmzalar yoluyla **değişim yaratmada en büyük sıçrama** ise **çevre alanında oldu**. Bu alanda geçtiğimiz yıla oranla kampanya başarısında

%380

oranında bir artış yaşandı.

I. 2018'DE TÜRKİYE NELERİ DEĞİŞTİRMEK İSTEDİ?

Türkiye'de insanlar **değişim** istiyor.

2018 yılında,

5 milyon **403** bin **429** kişi

change.org'da attığı imzalarla değişim için harekete geçti.

Geçtiğimiz bir yılda açılan imza kampanyalarının sayısı ise bir önceki yılla kıyasla yaklaşık **iki kat arttı**.

2014'ten bu yana kampanya sayısı yaklaşık **5**'e katlandı.

Kampanyacıların ve imzalarıyla kampanyalara destek verenlerin arzu ettikleri değişimin kapılarını aralayan **change.org**, **sorunlar ve çözümler konusunda ciddi bir farkındalık yaratıyor**. İmza sayısının her geçen yıl artması da çözüm için harekete geçen ve kamuyounun gücünün farkında olanların sayısının arttığını simgeliyor.

2017 yılında uluslararası desteğin azalmasıyla ekibimiz iki kişiye düştü. **Change.org Türkiye** kendi ayakları üstünde durmak için platform üyelerinin desteğini istemeye başladı. Kalan küçük ekibimizin destekçilere odaklanması ve kampanyalara eskiye kıyasla daha az destek verebildiği için **change.org**'a imza atan kullanıcı sayısında bir düşüş gördük: 2016 yılında imza atanların sayısı

7,5 milyonu aşırken son iki yıldır 2015 seviyesine, yani

5,5 milyona gerilemiş durumda.

I. 2018'DE TÜRKİYE NELERİ DEĞİŞTİRMEK İSTEDİ?

Buna karşın, **change.org**'daki kampanyalara verilen imza sayısında ise ciddi bir artış gözlemliyoruz:

2017'de

14 milyon olan sayı

2018 yılında neredeyse iki kat artarak

27 milyonu buldu.

Değişime inananlar daha çok alanda daha çok imza attı. Bu artışta ekibimizin 2018 yılında güçlenmeye başlamasının ve/veya kampanyaların sonunda kullanıcıların karşısına çıkan ve başka imzalanabilecek kampanyaları gösteren kampanya dönme dolabının etkisi olabilir.

	2014	2015	2016	2017	2018*
	Açılan kampanya 13.594	Açılan kampanya 23.263	Açılan kampanya 34.805	Açılan kampanya 44.430	Açılan kampanya 44.372
	İmza atan change.org kullanıcısı 2.777.000	İmza atan change.org kullanıcısı 5.746.000	İmza atan change.org kullanıcısı 7.503.567	İmza atan change.org kullanıcısı 5.622.750	İmza atan change.org kullanıcısı 5.403.429
	Kampanyalara atılan imza sayısı 5.845.000	Kampanyalara atılan imza sayısı 15.811.872	Kampanyalara atılan imza sayısı 16.157.892	Kampanyalara atılan imza sayısı 14.795.295	Kampanyalara atılan imza sayısı 27.052.322

* 5 Aralık verileri temel alınmıştır.

I. 2018'DE TÜRKİYE NELERİ DEĞİŞTİRMEK İSTEDİ?

En büyük değişim talebi hayvan hakları alanında...

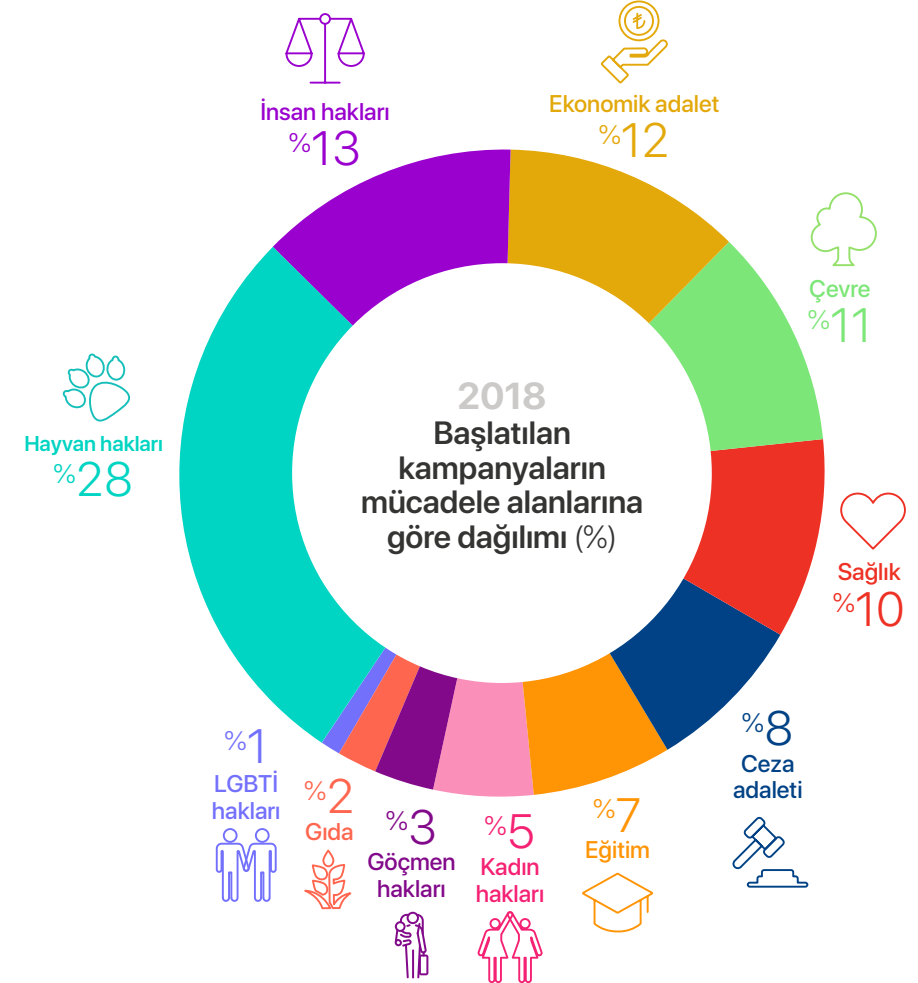
Change.org'da 2017 ve 2018'de en çok kampanya başlatılan alan hayvan hakları oldu. Hayvan hakları alanında başlatılan kampanyaların payı 2018 yılında

%28 ile bütün kampanya alanlarının önüne geçti.

Bu ilgi aynı alandaki imza sayılarına da yansdı: 2018'de hayvan hakları kampanyalarına toplam

8 milyon 317 bin 362 imza atıldı.

Bu sonuç, insanların hayvan hakları konusunda ciddi değişimler yaratmak istediklerini gösteriyor.

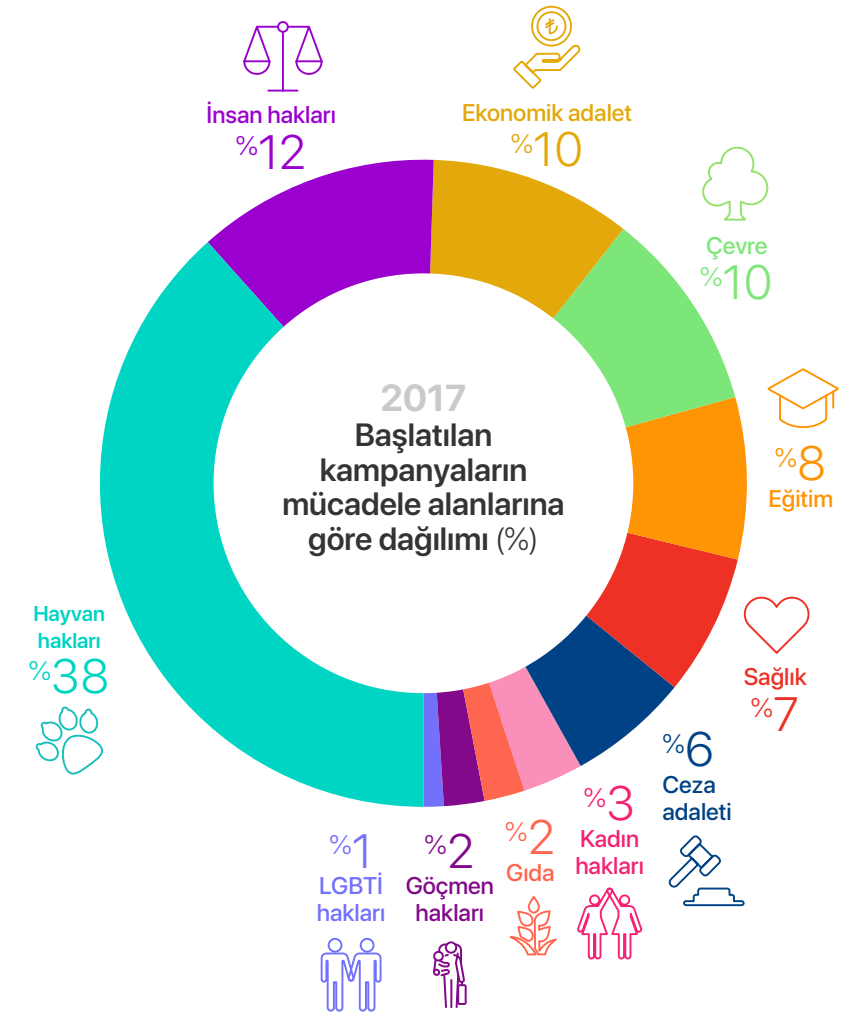
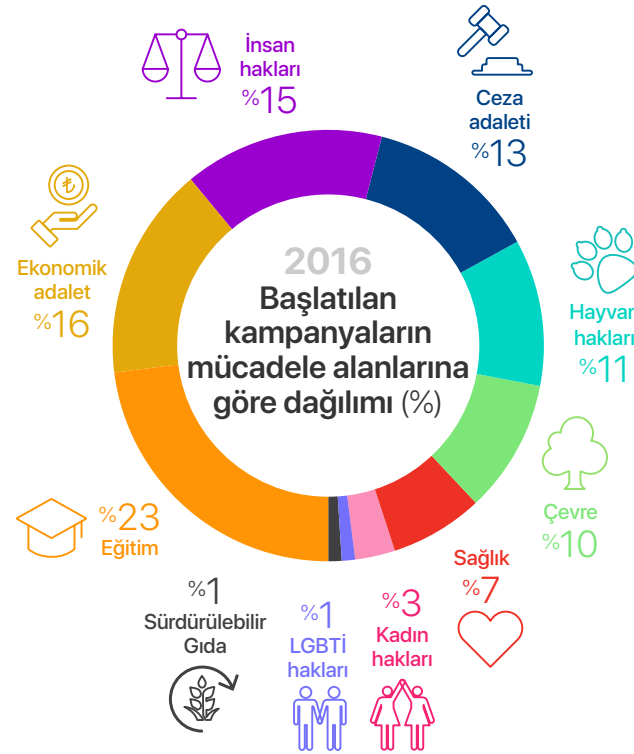

I. 2018'DE TÜRKİYE NELERİ DEĞİŞTİRMEK İSTEDİ?

Eğitimden hayvan haklarına...

2015 ve 2016 yılında kampanya alanlarına göre açılan kampanya sayılarına baktığımızda insan hakları ve eğitim talebinin ön planda olduğunu görüyoruz. Ancak 2017 ve 2018 yılları içerisinde eğitim alanında başlatılan kampanyaların diğer alanlar içindeki oranının %22'den %7'ye gerilediğini görüyoruz. Kampanyalar arasında 2016 yılında 5. Sırada olan hayvan hakları son iki yıldır başı çekiyor. Bu durum son yıllarda hayvan hakları konusuna toplumun çok önem verdiği bir göstergesi.

I. 2018'DE TÜRKİYE NELERİ DEĞİŞTİRMEK İSTEDİ?

2018 yılında eğitim ve çevre alanında açılmış kampanyaların başarısının yüksek olduğunu görüyoruz. Bu da imza sayısının az olmasının kampanya başarısını etkilemediğini gösteriyor. Bu nedenle **change.org** platformunu kullanarak daha fazla kampanya başlatmanın, eğitim ve çevre için daha fazla başarıyı da beraberinde getireceği söylenebilir. İnsan hakları talebiyle açılan kampanyalarda da benzer bir durum söz konusu. Bu kampanyalara destek için atılan imzalar az olsa da başarı oranı yüksek.

Yukarıdaki sözlerin ne yazık ki tam tersini hayvan hakları kampanyaları için sarf edebiliriz: En çok kampanya açılan ve en çok imza toplayan mücadele alanı olmasına karşın başarıya ulaşan kampanyalar içindeki payı çok düşük. Bu da hayvan hakları konusunda istenilen taleplerin muhataplar tarafından yeterince dikkate alınmadığını gösteriyor.

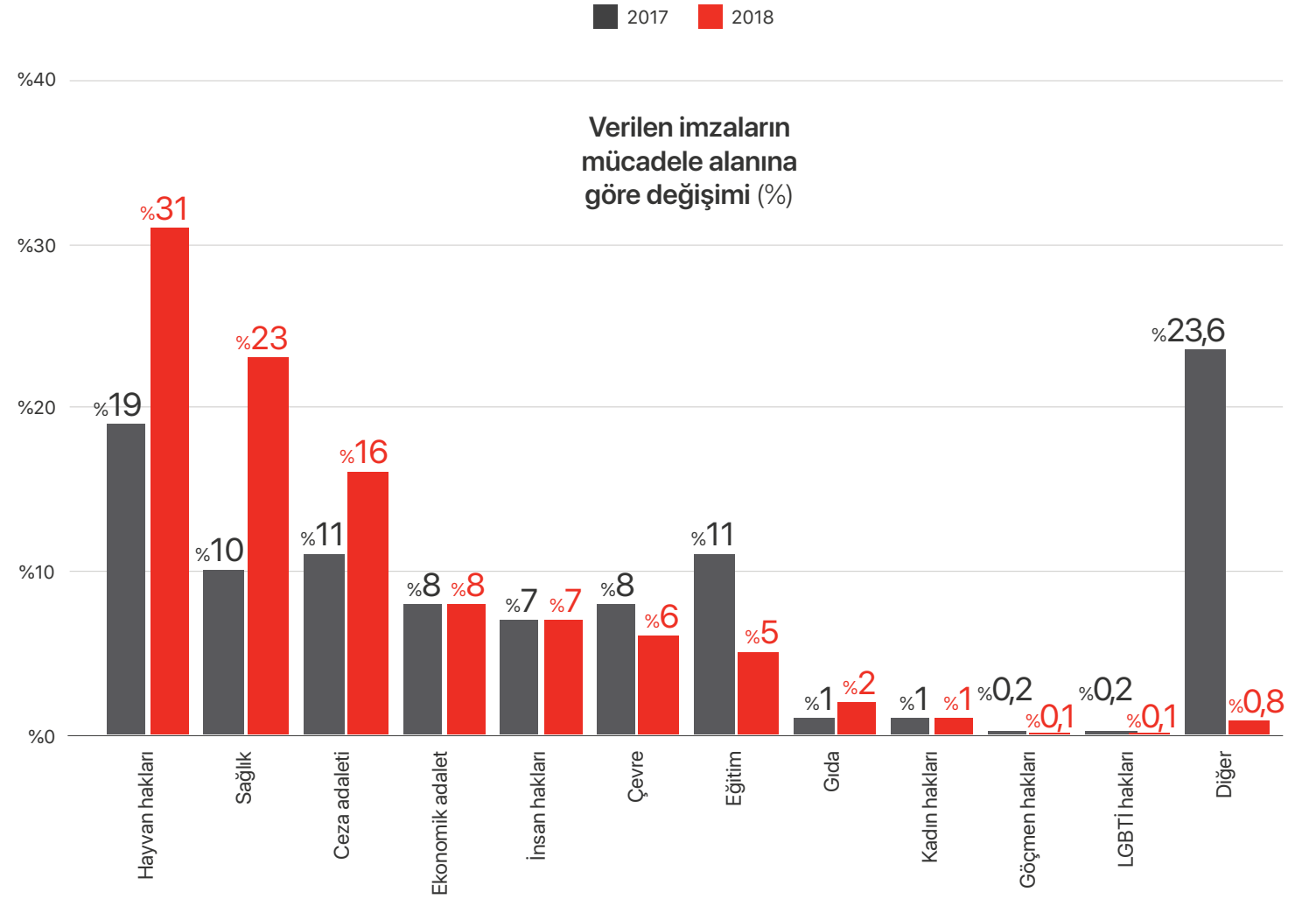
	2017		
Mücadele alanı	Mücadele alanları içindeki pay	Toplam imzalar içindeki pay	Başarılan kampanyalar içindeki pay
Hayvan Hakları	%38	%19	%10
İnsan Hakları	%12	%7	%15
Ekonomik Adalet	%10	%8	%15
Çevre	%10	%8	%5
Eğitim	%8	%11	%29
Sağlık	%7	%10	%6
Ceza Adaleti	%6	%11	%8
Kadın Hakları	%3	%1	%2
Gıda	%2	%1	%0
Göçmen Hakları	%2	%0,2	%0
LGBTİ Hakları	%1	%0,2	%0

	2018		
Mücadele alanı	Mücadele alanları içindeki pay	Toplam imzalar içindeki pay	Başarılan kampanyalar içindeki pay
Hayvan Hakları	%28	%31	%4
İnsan Hakları	%13	%7	%10
Ekonomik Adalet	%12	%8	%4
Çevre	%11	%6	%19
Sağlık	%10	%23	%13
Ceza Adaleti	%8	%16	%7
Eğitim	%7	%5	%21
Kadın Hakları	%5	%1	%0
Göçmen Hakları	%3	%0,1	%0
Gıda	%2	%2	%1
LGBTİ Hakları	%1	%0,1	%0

I. 2018'DE TÜRKİYE NELERİ DEĞİŞTİRMEK İSTEDİ?

Açılan kampanyalarda geçen yıl ile karşılaştığımızda bu yıl hayvanların hakkını savunanların oranının arttığı dikkat çekiyor. Hayvan hakları isteğiyle açılan kampanyalara verilen imza desteğinde geçen yıla oranla yaklaşık 2 kat artış yaşandı. Aynı şekilde sağlık alanında açılan kampanyalar için atılan imzalardaki artış oranı da geçen yılın 2 katına ulaşıyor.

II. 2018'DE TÜRKİYE EN ÇOK HANGİ ALANDA DEĞİŞİM YARATTI?

Yaklaşık 1,2 milyon kişi istediği değişimi yarattı.

Geride bıraktığımız yıl açılan kampanyalardan

68'i sayesinde, **1 milyon 191 bin 673** kişi

istediği değişimi gerçekleştirdi. Bunlar, kampanyacıların taleplerinin muhataplar tarafından yerine getirilmesi sonucunda başarılı kampanyalar olarak tarihe geçti. Burada sözü edilen

"başarı",

muhatapların kampanya talebini kabul etmesiyle sonuçlanmış ve **change.org** ekibi tarafından doğrulanmış başarıları gösteriyor.

Bunun dışında kampanyacıların başarı ilan ettiği ancak ekip tarafından doğrulanamayan kampanyaların toplam sayısında ise bu yıl bir artış görüyoruz: Geçtiğimiz yıl kampanya sorumluları

150 kampanyada başarı ilan etmişken bu yıl bu sayı

168'e çıkmış.

Kampanya başarısının başka göstergeleri de olduğunu unutmamak gerek. **Change.org** aracılığıyla insanlar seslerini hem yetkililere hem de kamuoyuna duyuruyor. **Kampanya başlatanlar ve imzalayanlar taleplerini sosyal medya kanallarıyla yayıyor, tekrarlıyor, farkındalık oluşturuyor, gündem yaratıyor.** İmzalar yetkililerin adım atmasına neden olurken, bir yandan da söz konusu taleplerin **kamuoyunda tartışılmasını sağlıyor.** Kampanya başarı ilan etsin etmesin, başlatılan her kampanyaya şahsen katılım katılmayalım **toplumsal fayda yaratıyor.**

2017

Başarılı kampanyalar

96

Kampanya sorumlularının başarı ilan ettiği kampanyalar

150

Kampanyayı başarıya ulaştıran imza

585.997

2018

Başarılı kampanyalar

68

Kampanya sorumlularının başarı ilan ettiği kampanyalar

168

Kampanyayı başarıya ulaştıran imza

1.191.673

II. 2018'DE TÜRKİYE EN ÇOK HANGİ ALANDA DEĞİŞİM YARATTI?

Change.org'da açılan bazı kampanyalar uzun soluklu çaba gerektiriyor. Bazıları ise o günkü koşullarda pek gerçekçi görünmese de, ortaya atılmış değişim taleplerinin toplumda tartışılması ve görünür hale gelmesi açısından fark yaratıyor.

Sorunların ortaya konması, taleplerin görünür kılınması, önerilerin tartışılarak belgelenmesi ve toplumsal hafızaya kaydedilmesi, değişimi başlatması açısından önemli. Dolayısıyla **açılan kampanyalar, sorunların ve önerilen çözümlerin idrak edilmesi açısından önemli bir aşama sağlıyor.**

Başarı öykülerinde ortaya çıkan sonuçlardan biri de kazanımların imzacı sayısı ile doğru orantılı olmadığı.

2018'de başarı kazanan kampanyaların

%21,100'ün altında

imza olarak hedefine ulaştı.

2017'de bu oran yüzde 14'tü.

Başarılı kampanyaların

%50'sinin sonuca ulaşması içinse,

100 ile 10bin

arasında imza yeterli oldu.

Talepleri yerine gelen kampanyalardan

%16,30'sı binin

üzerinde imzayla başarıyı yakaladı.

Bu da kazanımların imzacı sayısı ile doğru orantılı olmadığını gösteriyor.

II. 2018'DE TÜRKİYE EN ÇOK HANGİ ALANDA DEĞİŞİM YARATTI?

Eğitim, çevre ve sağlık alanındaki kampanyalar değişimi yakaladı.

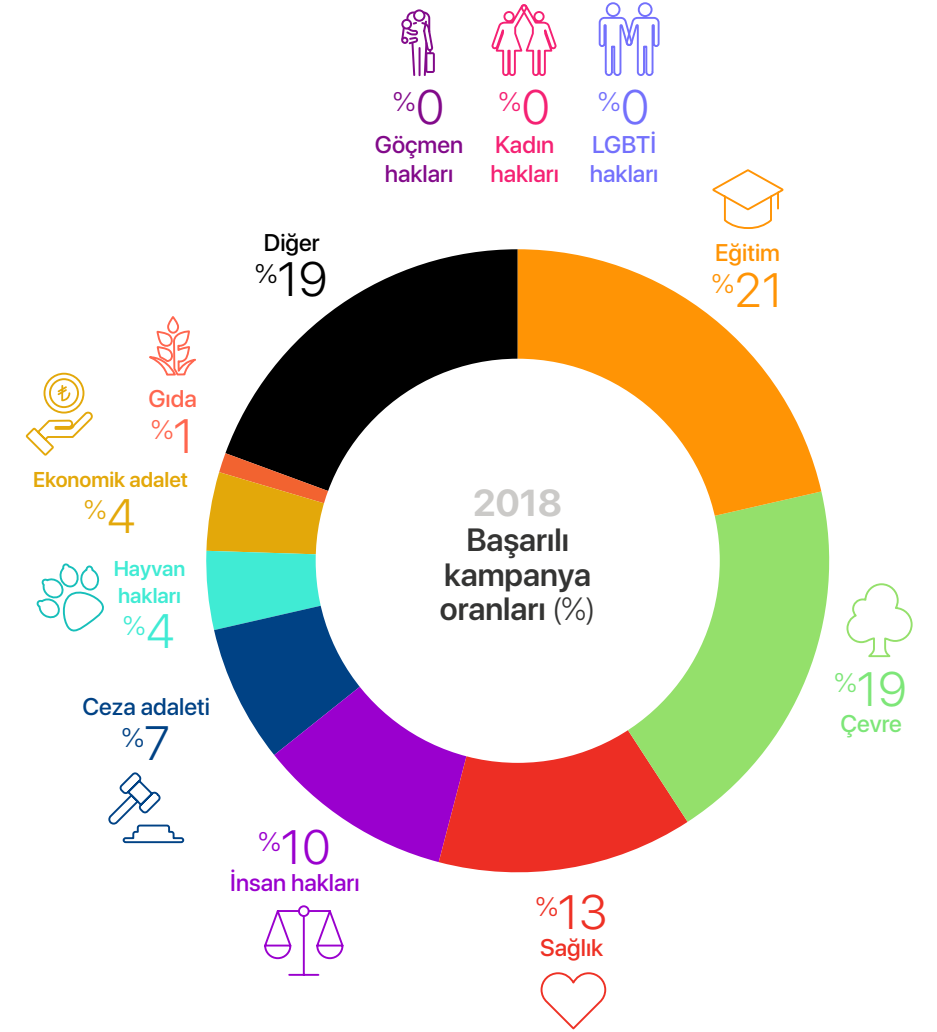
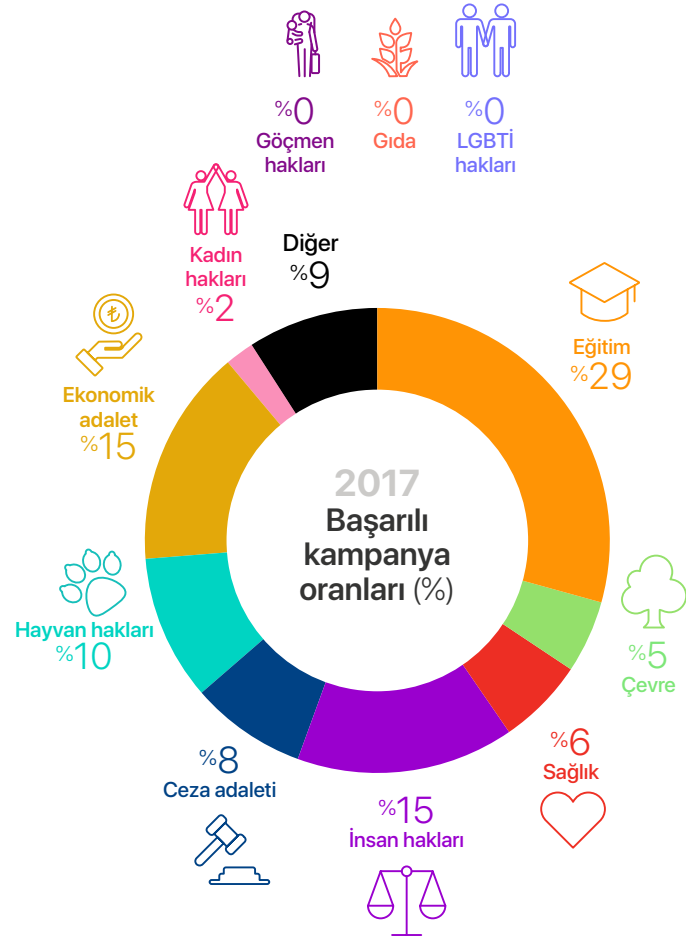
Bu yıl imzalar yoluyla en çok başarı kazanan kampanya alanları eğitim, çevre ve sağlıktı. Verilen imza desteği sayesinde başarı kazanan tüm kampanyaların

%51'i bu üç alanda açılan kampanyalardı. Başarı kazanan kampanyaların

%19'u eğitim alanında, yine

%19'u çevre alanında ve

%13'ü sağlık alanındaydı.

II. 2018'DE TÜRKİYE EN ÇOK HANGİ ALANDA DEĞİŞİM YARATTI?

Çevre alanında yakalanan başarı 4 kat arttı.

Çevre ve sağlık alanlarında değişim için harekete geçenlerin 2017'ye oranla daha başarılı olduğu dikkat çekiyor. İmzalar yoluyla değişim yaratmada en büyük sıçrama ise çevre alanında oldu. Bu alanda geçtiğimiz yıla oranla kampanya başarısında

%**380**

oranında bir artış yaşandı.

6.484 kişinin desteğini alan, "**Yasonburnu Yarımadası'na dokunmayın**",

17 bin 588 kişinin desteğini alan "**Kaputaş'a viyadük yaptırma**" ya da **Isparta Dedegöl Dağları Kuzukulağı yaylasının korunan alan ilan edilmesine yönelik kampanyalar**,

çevre alanında başarı elde eden kampanyalar arasında yer alıyordu.

+

Başardın

2018 yılında çevre alanında açılan kampanyaların

13'ü başarı kazandı.

"**Atatürk Havalimanı Central Park gibi olmalı**" başlıklı kampanya

78 bin 458 imza

desteği ile başarıya ulaştı:

Cumhurbaşkanı Atatürk Havalimanı'nın yerine dev bir millet bahçesi yapılacağını duyurdu. Umarız bu sözlerin arkasında durulur.

+

II. 2018'DE TÜRKİYE EN ÇOK HANGİ ALANDA DEĞİŞİM YARATTI?

2017-2018 yıllarında en fazla başarılı olan mücadele alanı toplamda

42 kampanyayla

eğitim oldu. Bunu çevre, ekonomik adalet, sağlık ve insan hakları kampanyaları takip etti.

Bu yıl geçen yıla oranla hayvan hakları, ekonomik adalet ve insan hakları alanlarında başarılı olan kampanya sayısında bir düşüş olduğunu gözlemliyoruz.

2018 yılında eğitim alanında açılan kampanyaların

14'ü başarı kazandı ve en fazla başarıya ulaşan mücadele alanı olarak listenin başına geçti. **"İstanbul Devlet Konservatuvarı Binamıza Dokunma!"** başlıklı kampanya

163 bin 366 imza

desteği ile amacına ulaştı: Kampanyanın başlatılmasından kısa zaman sonra MSGSÜ İstanbul Devlet Konservatuvarı Rektörlüğü, birçok öğrenci, akademisyen ve sanatçının tepki gösterdiği tahliye kararının durdurulduğunu müjdeledi.

Başarılı olan kampanya alanları

	2017	2018
Eğitim	28	14
Çevre	5	13
Sağlık	6	9
Ceza adaleti	8	5
İnsan hakları	11	4
Hayvan hakları	10	3
Ekonomik adalet	14	3
Engelli hakları	3	3
Gıda	0	1
Kadın hakları	2	0
Diğer*	9	13

* Yukarıdaki mücadele alanlarında yer almayan kampanyalar diğer kategorisinde gösterilmiştir.

İmzalar adalet için...

2018'e adalet arayışı damgasını vurdu. Geride bıraktığımız yıl hayvan hakları, ceza hukuku ve ekonomi alanında adalet isteyenlerin açtığı kampanyalar*, toplamda

1093 kampanya ile diğer alanlarda açılan kampanyalardan daha fazla oldu.

En çok ceza adaleti alanında kampanya açılırken hayvan hakları konulu kampanyaların 4. sırada yer aldığını görüyoruz. Bu konuda açılan kampanya sayısı az olsa da, imza sayısı

8 milyon **317** bin **362** kişiyle

liste başını çekiyor. Yani insanlar bu alanda diğer kampanyalara göre harekete geçmekte zorlansalar da, açılan kampanyaları destekliyorlar. Bu yolla seslerini duyurarak, hayvan haklarıyla ilgili kararları etkileyeceklerini düşünüyorlar.

* 5'ten çok imza almış kampanyalar esas alınmıştır.

III. MÜCADELE ALANLARINDA 2018

Cinsel istismar ve tecavüz konulu kampanyaların, sadece ceza adaleti alanında değil, insan hakları, kadın hakları, hayvan hakları alanında da yer aldığı göz önünde bulundurulduğunda, bu konudaki hak, adalet ve farkındalık beklentisinin ne denli yüksek olduğu daha net ortaya çıkıyor. Güçsüzlerin güçlüler tarafından her türlü istismarı artarken buna tepki de artıyor. Adalet arayışı sürüyor. Kampanyayı açanlar ve imzalayanlar, **23 yaşında tecavüze uğrayıp katledilen Şule**'nin katillerinin hak ettiği cezayı alması **için adalet**; tutuklanan **rapçi Ezhel**'in serbest bırakılması **için adalet**; **hayvan dostlarımıza karşı** işlenen suçların Türk Ceza Kanunu kapsamında değerlendirilebilmesi ve hayvanlara karşı kötü eylemlerin gerektiği şekilde cezalandırılması için **adalet istiyor**.

Bu durumda 2018 yılının ana konusunun

"İstismara karşı adalet"

olduğunu söylemek mümkün.

Kampanya alanı	Kampanya sayısı*	İmza sayısı
Hayvan hakları	320	8.317.362
Sağlık	273	6.244.713
Ceza adaleti	407	4.254.834
Ekonomik adalet	366	2.096.036
İnsan hakları	105	1.896.608
Çevre	161	1.589.438
Eğitim	339	1.418.409
Gıda	14	449.491
Kadın hakları	42	211.121
Göçmen hakları	3	33.588
LGBTİ hakları	8	19.374

* 5'ten çok imza almış kampanyalar esas alınmıştır.

En çok imza hayvan hakları için!

2018 yılında hayvan haklarını savunan ve çocuklara yönelik cinsel istismar konusuyula ceza adaleti isteyen kampanyalar en çok imza alan kampanyalar listesinin üst sıralarında yer aldı. Hayvanlar adına talepler hayvanlara karşı işlenen suçların Kabahatler Kanunu'ndan çıkarılarak Türk Ceza Kanunu'na dahil edilmesini isteyen kapsamlı bir hayvan hakları yasası ve faytonlarda çalıştırılan atlar etrafında toplandı. Çocuk istismarı ise ülkede infial yaratan tecavüz vakalarının önüne geçilmesi adına taleplere yoğunlaştı. Sağlık kampanyalarının odağı ise SMA hastası çocuklar ve özellikle kanser ilaçlarında SGK'nin ödeme listesinin genişletilmesi yönünde oldu.

Bir yıl boyunca tüm kampanyalara atılan imzalar arasında, hayvan hakları için açılan kampanyalara verilen imza desteği

%31 ile

ilk sırada, sağlık için açılan kampanyalara verilen imza desteği

%23 ile

ikinci sırada, ceza adaleti için açılan kampanyalara verilen imza desteği

%16 ile

üçüncü sırada yer aldı.

Alanlarına göre en çok imzalanan

10

kampanyadan

5'i

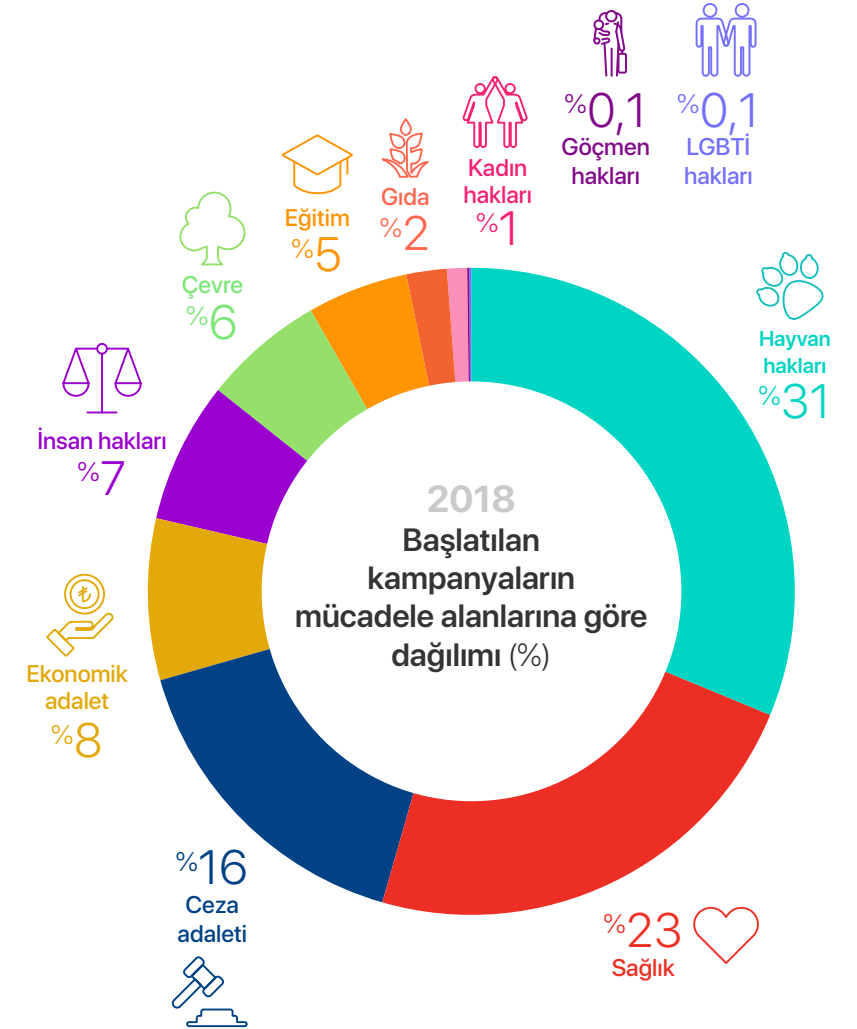
hayvan hakları,

3'ü

sağlık,

2'si

ceza adaletiyle ilgili.

En çok imza desteği alan kampanyalar*

1. Hayvana şiddet suç sayılmalıdır.....	1.346.536
2. [Çocuğa] Tecavüze idam istiyoruz!	959.872
3. Cinsel istismara çözüm: Adalet, koruma ve rehabilitasyon.....	624.530
4. Faytona binme atlar ölüyor	612.061
5. Çok geç olmadan kızımın hayatını kurtaracak ilaca onay verin	506.170
6. Oğlumun tedavi masraflarının SGK tarafından karşılanmasına onay verilsin	411.488
7. Antalya'da faytonlar kaldırılınsın	374.017
8. Masum köpek Pamuk'a havuçla tecavüz edenler hak ettiği cezayı çekmeli	372.005
9. Hayvanlara yönelik kasten şiddet, yasalar gereğince cezasız kalmasın!.....	370.085
10. SMA hastası Hazal bebeğın, 1 dozu 175 bin dolar olan ilaçlarını SGK üstlensin ...	337.116

* İmza sayılarında 20 Aralık verileri temel alınmıştır.

Hayvan hakları

1. Hayvana şiddet suç sayılmalıdır	1.346.536
2. Faytona binme atlar ölüyor	612.061
3. Antalya'da faytonlar kaldırılınsın	374.017
4. Masum köpek Pamuk'a havuçla tecavüz edenler hak ettiği cezayı çekmeli	372.005
5. Hayvanlara yönelik kasten şiddet, yasalar gereğince cezasız kalmasın!	370.085
6. Sivas'ın Yaylaçayı köyünde N. D. bütün köpek ve yavruları canlıları öldürüyor ..	309.788
7. Hayvan hakları kanunu değişsin	309.749
8. Tedaviyi sürdürmek için imza atmaya devam edin!	288.884
9. Makattan demir cisimle tecavüz edilen köpeğin ölüme terk edilmesi	282.481
10. Adana Kozan'daki vahşetin sorumlusuna yasal yaptırım uygulansın!	265.602

Bu yıl hayvan hakları alanındaki anlamlı kampanyalardan bir tanesi de Migros'un kafessiz sisteme geçmesi üzerine başlatılan kampanyaydı. Çiftlik Hayvanlarını Koruma Platformu'nun başlattığı **"Migros lütfen yüz binlerce hayvana kafeslerde eziyet etme! Kafessiz sisteme geç!"** başlıklı kampanya şimdiye kadar

123 bin 385 kişi

tarafından imzalandı. Destekçiler Migros'un küçük kâr farkları için hayvanlara eziyet etmemesini, bir zaman eşığı vererek kademeli bir şekilde

%100 kafessiz

sisteme geçmesini ve tüketicilerine vaat ettiği hayvan hakları, hayvan refahı ve iyi hayvancılık standartlarına bağlı kalmasını talep ediyor.

Yukarıdaki kampanyaların gösterdiği gibi Türkiye vatandaşları kapsamlı bir hayvan hakları yasası istiyor ve hayvanlara uygulanan şiddet bu toplumu ciddi anlamda incitiyor.

III. MÜCADELE ALANLARINDA 2018

Sağlık

1. SMA hastası Hazal bebeğin, 1 dozu 175 bin dolar olan ilaçlarını SGK üstlensin... 337.116
2. Hazal bebek için devlet ilacını getirsin 330.514
3. 2 yaşında bombalanarak yüzü parçalanmış Kasım bebeğin tedavisi..... 312.244

Ceza adaleti

1. [Çocuğa] Tecavüze idam istiyoruz!..... 959.872
2. Cinsel istismara çözüm: Adalet, koruma ve rehabilitasyon 624.530
3. Çocuk istismarını önlemek elimizde! 237.961

2018 yılında ceza adaleti alanında en çok imza alan kampanyalar çocuk ve hayvan istismarı etrafında toplandı. Çocuklara tecavüze idam istenmesinin karşısında bu konuda sağduyulu ve uzun vadeli çözümlerin oluşturulmasına yönelik de yüzbinlerce imza toplandı. Bu alanda en çok imza alan

10 kampanyanın arasında tek farklı konu tutuklanan **rapçi Ezhel**'in serbest bırakılmasına dair başarılı olan kampanyaydı.

Ekonomik adalet

1. Akaryakıt zamlarına son 250.814
2. Temel ihtiyaç elektrik, su ve doğalgazda KDV oranı düşürülsün 218.969
3. Türkiye, kendi kağıt fabrikalarını açsın! Kağıt fiyatları düşürülsün! 128.305

Bu yıl ekonomik adalet alanındaki en büyük talepler artan hayat pahalılığı etrafında şekillendi. Bu alanda en çok imza alan kampanya akaryakıtta gelen zamlarla ilgili, ikinci en büyük kampanya ise temel ihtiyaçlar olan elektrik, su ve doğalgaza yapılan KDV zamları hakkında oldu. Emeklilikte Yaşa Takılanlar Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Derneği tarafından başlatılan **“Emeklilikte Yaşa Takılanların Haklarının İadesini ve ABO’nun Düzeltmesini İstiyoruz”** başlıklı kampanya ise yukarıdakiler kadar ses getirdi. Kampanyayı destekleyen

110 bin 172 kişi,

aylık bağlama oranlarının düşürülmesi ile geçmişe dönük olarak uygulanan yasa gereği mağdur olanların mağduriyetlerinin giderilmesini talep ediyor.

İnsan Hakları

1. Yemen'deki savaşı durdurun ve kıtlığa bir son verin..... 563.221
2. Engelliler için adalet: Otizmlı öğrencisine şiddet uygulayan öğretmen yeniden yargılsın 89.909
3. Miraz bebek ve annesine özgürlük için bir imza da sen ver! 50.281

İnsan hakları alanında insanların bir şeyleri değiştirebileceklerine olan inançları sarsılmış görünüyor. Hapse giren gazeteciler, iddianame olmadan yapılan tutuklamalar, sivil topluma uygulanan baskılar sonucunda ortaya çıkan kanunsuzluklar ve cezasızlık gibi kampanyalar pek açılmıyor veya açılrsa bile çok az sayıda imza alıyor...

Çevre

1. Cennet Gökova hepimizin, Okluk koyu kapatılmasın!..... 79.236
2. Gökova Körfezi imara açılmasın!..... 77.136
3. Yenice Şeker Kanyonu'na HES Yapılmasın! 57.317

Çevre alanında bu yıl en çok ilgi gören kampanyalar Cumhurbaşkanlığı yazlık konutunun yapılacağı Gökova hakkında oldu. Eskişehir'e termik santral kurulmaması için başlatılan kampanya ise en anlamlı ve en çok imza toplayan kampanyalar listesinde yer aldı.

III. MÜCADELE ALANLARINDA 2018

Eğitim

1. Cihazlara bağlı çocuklarımıza evde özel eğitim ve fizik tedavide eşitlik istiyoruz! 171.540
2. İstanbul Devlet Konservatuvarı binamıza dokunma! 163.367
3. Öğretmenin itibarını geri ver! 142.819

Eğitim alanındaki listeye baktığımızda 2018’de hakkında en çok kampanya açılan iki gelişmeyi göremiyoruz: Nitelikli - nitelsiz okul ayrımı ve bölünen üniversiteler. Platformda nitelikli nitelsiz okul ayrımı hakkında çok fazla sayıda ancak az imzalı kampanya var. Bu durum bu konu hakkında müşterilerin iyi örgütlenemediği anlamına geliyor.

Gıda

1. Giyim mağazalarındaki ve Kitapevlerindeki çocuk istismarı son bulsun! 83.900
2. Arıları yok eden tarım ilaçlarının kullanımı durdurulsun 74.783
3. "Doğal" teriminin gıda etiketlerinde pazarlama malzemesi olarak kullanılması yasaklansın! 52.500

Çocuklara olur olmaz yerlerde sağlıksız şekerlemelerin satılmasının önüne geçmeye çalışan kampanya en fazla imza alırken... Arıları öldüren ve tarımda kullanılan neonikotinoid pestisitlerin yasaklanmasına dair kampanya, aynı taleple harekete geçen 11 çevre kuruluşunun çabaları sonunda başarıya ulaştı. Tarım Bakanlığı, 2019 yılı içinde 3 tarımsal zehiri kademeli olarak yasakladı.

III. MÜCADELE ALANLARINDA 2018

Kadın Hakları

1. Ablam Esra'yı öldüren Vehbi K. iyi hal ve ceza indirimi almasın..... 41.927
2. Meclis Başkanı İsmail Kahraman İstifa #İsmailKahramanİSTİFA..... 36.090
3. Yazaki taciz ve baskı, keyfi işten atmalara son ver. Dilek Gültekin'in işini geri ver!..... 36.660

Kadın hakları alanında bir diğer önemli kampanya da “**Şule Çet için Adalet**” kampanyası.

Destek veren

30 bin 938 kişi

23 yaşında tecavüze uğrayıp katledilen Şule'nin katillerinin hak ettiği cezayı almasını arzuluyor.

LGBTİ

1. Anayasaya LGBT'yi koruyan yasalar eklensin..... 10.467
2. Diren Coşkun'a ses ver! 8.915
3. LGBTİ+ etkinlikleri iptal edilmesin! 3.937

Birinci sıraya yerleşen Melih Algın, başlattığı kampanya ile cinsel yönelim ifadesinin Anayasa'nın ilgili maddelerinde yer alması gerektiğini söylüyor. Özellikle de herkesin kanunlar karşısında eşit olduğunun ifade edildiği Anayasa'nın 10. maddesine vurgu yapıyor.

İmzalar, İyilik Atölyesi'nin kapanmasını engelledi.

1,5 yıldır Down Sendromlu bireylerin çalıştığı, eğitim gördüğü, rehabilite olduğu ve sosyal hayata kendilerini eşitlediği İzmir Mavişehir'de yer alan Mavişehir Alışveriş ve Yaşam Merkezi'ndeki İyilik Atölyesi, yüksek kira bedellerinin karşılanamaması nedeniyle kapatılıyordu. Tümer Gülümserler **change.org**'da açtığı "**+1 Destek Çok Zor Değil ! #iyilikAtölyesiKapanmasın**" kampanyasıyla Down Sendromlu bireylerin yaşamını kolaylaştıracak bir değişime imza attı.

51.839 bin imza

sayesinde AVM yönetimi İyilik Atölyesi kafe alanından yüksek kira bedeli almaktan vazgeçti. **Artık Down Sendromlu bireylerin sosyalleşmesi ve hayata karışmaları için hayati olan bu kafe, onların hayatında yer almaya devam edecek.**

Zeugma'dan Amerika'ya kaçırılan mozaikler iade edildi.

Gaziantep'in simgelerinden biri haline gelen 'Çingene Kızı' mozaiğinin parçaları, 1960'lı yıllarda Zeugma ve çevresinde yapılan kaçak kazılar sırasında yurt dışına kaçırıldı. Zeugma Kazılarının Resmi Kazı Başkanı Prof. Dr. Kutalmış Gökay ve Dr. Stephanie Hooper'ın mozaikler üzerinde yürüttüğü çalışmalar, ABD'nin Ohio eyaletindeki Bowling Green Eyalet Üniversitesi'nin Eva Marie Saint tiyatrosunun lobisinde dekorasyon amaçlı kullanılan mozaiklerin Zeugma'ya ait olduğunu kanıtladı.

Bir coğrafyada üretilmiş eserlerin kendi topraklarında olması gerektiğini savunan Aktüel Arkeoloji Dergisi, Anadolu'ya ait olan mozaiklerin en kısa zamanda kendi topraklarına iade edilmesi için **change.org**'da bir kampanya başlattı.

44 bin **187** imza

toplayan kampanya başarıya kasım ayında ulaştı ve parçalar Türkiye'ye götürülmek üzere yetkililer tarafından teslim alındı. Gaziantep'te büyük heyecana sebep olan bu haber üzerine, Çingene Kızı mozaiğinin sergilendiği Zeugma Mozaik Müzesi'nde geçici sergileme alanı oluşturulması için başlatılan çalışmalar sürüyor. Bir süre müzedeki geçici platformda sergilenecek parçalar, daha sonra restore edilerek orijinal yerlerine yerleştirilerek ziyarete açılacak.

Türkçe Rap'in parlayan yıldızı Ezhel serbest bırakıldı #FreeEzhel

Mayıs ayında İstanbul Narkotik Suçlarla Mücadele Şube Müdürlüğü ekipleri, "sosyal medya ve internette uyuşturucu kullanımını özendiren kişilere yönelik yürüttüğü incelemede" Ezhel'i (Sercan İpekçioğlu) "bazı şarkılarında uyuşturucu kullanımını özendirdiği" iddiasıyla tutukladı. Sosyal medyada büyük yankı uyandıran **#FreeEzhel** kampanyası kapsamında Çağrı Ünsal **change.org** üzerinden bir kampanya başlattı ve sanatın özgür olması gerektiğine inanan herkesi dayanışmaya çağırdı.

1 ay içerisinde kampanyada

162.912 bin imza

toplandı. Mahkeme Ezhel'in beraatine karar verdi.

Dünyaca ünlü Kaputaş Plajı'na viyadük yaptırılmadı.

Antalya'da Kaş-Kalkan güzergahında planlanan yeni otoyol projesiyle, Türkiye'nin dünyaya tanıtımında önemli yer edinen Kaputaş Plajı'ndan viyadük geçirileceği haberini alan Botan Orak, yol yapımının iptal edilmesi için bir imza kampanyası başlattı. Bölgede zaten var olan ve plajın hemen üst tarafından geçen yola, "yeterli olmadığı" gerekçesiyle bir de viyadük eklenecekti.

Projeyle ilgili Antalya Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü'nden "ÇED gerekli değildir" kararı çıktı ve yol yapımı için hazırlıklara başlandı. Planlama kapsamında 4 viyadük ve uzunlukları 5 kilometreyi aşan 3 tünel inşa edilmesi bekleniyordu.

Orak'ın başlattığı kampanya

17 bin **588** imzacıyla

başarıya ulaştı. Antalya'nın doğa harikası Kaş ilçesi ve Kalkan arasındaki Kaputaş Plajı'ndan geçen Kaş-Kalkan otoyol projesine karşı açılan davada Antalya 2. İdare Mahkemesi Mart ayında, 'ÇED gerekli değildir' kararını iptal etti. Mahkeme kararına ilişkin bilgi veren avukat Tuncay Koç, "Yaşam alanlarına sahip çıkan Kaşlılar kazanmıştır" dedi.

Mecliste Down Sendromu Komisyonu Kuruldu

İstanbul Milletvekili Didem Engin ülkemizdeki 70 bin down sendromlu birey için Meclis'te Down Sendromu Araştırma Komisyonu'nun kurulmasını istedi. Güzel haber 21 Mart Down Sendromu Farkındalık Günü'nden birkaç gün sonra geldi: Meclis'teki tüm siyasi partilerin ortak önergesiyle Down sendromlu, otizmlî, dikkat eksikliği ve hiperaktivite bozukluğu olan ve özgül öğrenme güçlüğü olan bireylerimiz için araştırma komisyonu kurulması Meclis'te oybirliği ile kabul edildi. Kampanyaya destek olan

93 426 bin imzacı

sayesinde gelen başarıyı change.org sayfalarından destekçilerine müjdeleyen Engin, "Araştırma komisyonu 3 ay boyunca çalışarak konunun uzmanlarını, sivil toplum kuruluşlarının temsilcilerini, Down sendromlu, otizmlî, dikkat eksikliği ve hiperaktivite bozukluğu olan ve özgül öğrenme güçlüğü olan bireyleri ve ailelerini Meclis'e davet ederek görüşlerini alacak ve sorunların çözümü için rapor hazırlayacak. Rapordaki önerilerin hayata geçip geçmediğini takip etmek de yine hepimizin görevi olacak" dedi.

Fatoş kızının anne dediğini duyabilecek

2 yıl önce Ani İşitme Kaybı hastalığına yakalanan ve gün geçtikçe kulaklarını tamamen kaybeden eşinin tekrar duymasının hayalini kurarken, tek çözümün biyonik kulak implantı olduğunu ama SGK'nın cihaz alımlarını durdurduğunu öğrenen Fatoş'un eşi, çareyi **change.org**'da kampanya açmakta buldu.

Kampanya mektubunda **"Şu an 9 aylık bebeğimiz Eylül'ümüzün ANNE dediğini eşimin duyması için bu cihaz şart. Tek çözüm olan ameliyatların başlaması ve cihazların alınmasıdır"** diyen kampanyacı, 1 ay içerisinde

102 bin **192** imza

toplamasının ardından başarıyı müjdeledi: İhale sürecini tamamlayan bakanlık, alım anlaşmasını imzaladı. İhalenin ilk aşamasında firmanın sunduğu teklif, yapılan görüşmeler sonucu yarıya indirildi. Cihazın çok daha gelişmiş özelliklere sahip üst modeli, ilk teklifin yarı fiyatına alınmış oldu. Artık İl Sağlık Müdürlükleri üzerinden hem kamu hastanelerinde hem de üniversite hastanelerinde biyonik kulak bekleyen hastalara cihazları hızlı bir şekilde ulaştırılacak.

2017 hayvan hakları talebiyle başlayıp hayvan hakları talebiyle bitti 2018 sağlık talebiyle başlayıp sağlık talebiyle bitti

"Aylara göre en çok imza verilen kampanyalar" sıralamasında, 2017 yılının 8 ayında hayvan hakları ilk sırada yer alıyordu. Geçen yıl söz konusu sıralamada, sağlık bir tek Mayıs ayında öne çıkarken, bu yıl bu alandaki kampanyalara verilen imzaların 7 ay sııraşına yükseldiği gözleniyor.

Bu yıl Ocak, Mart, Mayıs, Eylül, Ekim, Kasım ve Aralık aylarında sağlık kampanyalarına destek ön planda yer alırken; Yaz ayları olan Haziran, Temmuz, Ağustos aylarında hayvan hakları, Şubat ayında ceza adaleti, Nisan'da ise eğitim alanındaki kampanyalar, "en çok imzacı" sayısına ulaştı.

Yıl boyunca atılan imzaları göz önünde bulundurursak tüm ülke kamuoyunu ilgilendiren meseleler gündeme geldiğinde hemen ilgili bir kampanya başlatılırken, bireysel yardım taleplerinin ve yerel kampanyaların, toplumda kökten değişim yaratacak genel politika değişikliklerine yönelik taleplerden daha fazla destekçi topladığı görülüyor.

2017		Mücadele alanında atılan imza sayısı	Change.org'da o ay atılan toplam imza sayısı	Mücadele alanında atılan imza sayısının o ay içerisinde atılan toplam imza sayısındaki oranı	2018		İmza sayısı	Change.org'da o ay atılan toplam imza sayısı	Mücadele alanında atılan imza sayısının o ay içerisinde atılan toplam imza sayısındaki oranı
OCAK	Hayvan hakları	472.109	2.395.761	%20	OCAK	Sağlık	721.090	2.015.146	%36
ŞUBAT	Hayvan hakları	338.640	1.193.269	%28	ŞUBAT	Ceza adaleti	1.735.146	4.120.195	%42
MART	Eğitim	362.872	1.376.226	%26	MART	Sağlık	284.851	1.712.915	%17
NISAN	Ceza adaleti	725.742	1.343.294	%54	NISAN	Eğitim	261.767	1.100.276	%24
MAYIS	Sağlık	205.558	870.450	%24	MAYIS	Sağlık	543.276	1.466.987	%37
HAZİRAN	Çevre	152.717	976.235	%16	HAZİRAN	Hayvan	5.192.759	6.820.752	%76
TEMMUZ	Hayvan hakları	81.279	454.852	%18	TEMMUZ	Hayvan	1.196.445	2.952.173	%41
AĞUSTOS	Hayvan hakları	452.024	1.483.650	%30	AĞUSTOS	Hayvan	284.120	1.025.371	%28
EYLÜL	Hayvan hakları	117.294	669.615	%18	EYLÜL	Sağlık	838.970	1.966.285	%43
EKİM	Hayvan hakları	137.397	1.011.866	%14	EKİM	Sağlık	414.845	1.696.934	%24
KASIM	Hayvan hakları	354.593	1.423.067	%25	KASIM	Sağlık	485.849	1.994.431	%24
ARALIK	Hayvan hakları	321.056	1.613.531	%20	ARALIK	Sağlık	51.762	221.618	%23

* 5 Aralık'a kadar olan sayılar esas alınmıştır.

change.org | TÜRKİYE

Editör

Dr. Uygur Özemesi

Yazar

Yaz Güvendi

Veri Analizi ve Katkılar
Erhan Çokkeçeci,
Seda Erdoğan, Yiğit Erçevik,
Zennube Ezgi Kaya Ünveren

Grafik Tasarım

Ali Torun

Email

info_turkiye@change.org

Facebook

facebook.com/Change.org

Twitter

@ChangeTR

Instagram

@ChangeTR